

UKRAINIAN LABOR NEWS

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: J 1465.

UKRAINSKYI ROBITNYCHY VISTI

Газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Передплата на рік \$4.00

Address: UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

СВОБОДА СЛОВА В ЗЛУЧ. ДЕРЖАВАХ.

Найвищий суд Злучених Держав вирішив на днях більшістю голосів судити, що проповідувати соціальною революцією є злочином.

Рішення найвищого суду зроблено в зв'язку зі справою комуніста т. Б. Гілтона. Тов. Гілтон надрукував в 1919 р. маніфест в журналі "Републіканер Ейдж", за який його арештували і засуджено в січні 1920 р. на п'ять до десяти літ тюрми.

Тов. Гілтон оскаржував свій вирок головню на цьому, що ухвалені в стейті Нью Йорк закон про кримінальну анархію не є конституційний і що він має таке-ж саме право висловити свої політичні переконання в соціалістичній маніфесті, як мали автори американської "Декларації Незалежності".

На думку більшості суддів, проповідувати побажання зміни капіталістичного ладу і закликати до цього працюючі маси, це не вислів філософської абстракції, не тільки предсказування майбутніх подій; це мовя прямию побудування.

Проти становища більшості голосували судді Брандейс і Голмс. Судді Голмс висказав між іншим таку думку: "Якщо з улітком часу поглядати що до пролетарської диктатури судитися бути прийнятими домінуючими силами суспільства, то одинокий аспект свободного слова є в тому, щоб їм дати нагоду і свободу дорозу".

Але рішення більшості найвищого суду тільки лінійно раз потвердило, що в Злучених Державах фраза "свобода слова" зовсім втратила всякий зміст. Тільки-ж забувають найвищі сторожі наування капіталу в Злуч. Державах, що вільно думки ніхто ще в світі не міг скувати в кайдани, запроторити в тюрму і вбити.

Були-ж прецеденти законів, що строго карали за революційну пропаганду в Північній Америці ще перед 1776 р., а проте не встергали від революції, наслідком якої повстали незалежні Злучені Держави.

ПРОТИ НАУКИ ТЕОРІЇ ЕВОЛЮЦІЇ.

Кілька збудили собі Злучені Держави славу найбільш демократичної і поступової країни. Це було несповна півтора сотні літ тому назад, після проголошення незалежності цієї країни від британського панування.

Рішення найвищого суду Злучених Держав, яке стверджує конституційність закону про кримінальну анархію в стейті Нью Йорк, а тим самим заперечує свободу слова, це тільки один з багатьох проявів американської реакції.

В стейті Теннесі ухвалено нечужаний в культурному світі закон, що забороняє в школах вчити теорію еволюції, тобто науки про розвиток людини і всіх прочих істот з нижчих форм життя, якої основоположником був великий вчений Чарльс Дарвін.

Але і в стейті Теннесі не всі люди визнають себе за скінченних дурнів, тому знайшовся в місті Дейтон учитель біології (наука про життя органічних створін) в гай-скул, Дж. Т. Скопс, що неупереч ухваленому закону вчинив даліше про еволюцію живих істот.

Цілий світ сміється, зі Злучених Держав за привою судового процесу іза еволюції та прічерських нагачан. Видіма Дженнінга Брауна, котрий має бути неофіційним проєктором (оскаржуючим) в цій епохальній правній боротьбі — так каже американський письменник Спенсієр Луте, автор голосного твору "Бейбіт", котрий тільки що повернувся з Європи.

Теорія еволюції прийнята загальною науковим світом і ніхто з серйозних вчених її не ставе проти якої спорити. Трапля-

ються тільки псевдо-вчені, що в інтересі пануючих технік сил в суєспільстві вступають часом проти науки еволюції, щоб закрити досліджену наукою правду перед трудящими масами.

Такі то темні сили вступають під проводом Брауна проти Скопса, а згадано проти навчання теорії еволюції, на суді в Дейтоні, Тенн. До оборони Скопса зголосився відомий американський адвокат-агностик Кларенс Дарров, а також не менше відомі адвокати Бейбрідж Косбі і Д. Ф. Мелон.

Який-би там не був останочий вислід цього цікавого судового процесу, темним силам ніколи не вдається спинити вільну наукову думку ані знищити наблання наукових дослідів. Але вже сам факт ухвали такою дурного протиеволюційного закону в стейті Теннесі і процесу Скопса свідчить, до якої реакції доходить в країні найбільш обжирілих капіталістичних людодів.

Не дивно отже, що найблид двісті й зовсім не шануючі себе особинки в Злучених Державах, що памагаються поборувати теорію еволюції, визнають наукою вже кілька десятків літ. Наперед тих двісті стоїть відомий старий чудаць, багатир Браун.

Усіх цих двісті переслідує схожість їхнього вигляду з малопляччю і за те сердяться на теорію еволюції. А теорія еволюції зовсім не каже, що котрий-небудь із них, або-ж людина взагалі походять від малпи, тільки пояснює, що так людина як і малпа походять із шидчої форми істот, що мали органічні прикмети, які поміжчемо у малпи і людини.

Не лякайтеся, панове, що наука про еволюцію докаже, ніби-то ващя прабабуна була малпа. Вашого походження ця наука ще не досадить. Коли-ж вона його досадить, то напевно виявляється, що ви походите від далеко нищих від малпи створін.

АНГЛІЯ І РАДЯНСЬКИЙ СОЮЗ.

Уряд Балдіна знову розпочав велику дипломатичну кампанію проти Радянського Союзу. Він, так би сказати, відновлює колишню політику "колючого дрют" Клеманса та Пуанкаре.

Після того, як плян Чемберлейна створити воєний проти-радянський союз з балтійських та балканських держав не влязся, Чемберлейн заходився ко-ло малих і великих капіталістичних держав Європи, які позаключували з Радянським Союзом угоди, щоб вони ті угоди розірвали.

Ця малю носити такий характер: уряд рідких капіталістичних держав мали вислати до Радянського Союзу спільну ноту, вимагаючи — 1. цілковитого розриву радянського уряду з III Інтернаціоналом і 2. вигнання Викомкому Комінтерну з території Радянського Союзу.

Коли цей плян пррвалися і на інтерпеляцію в англійському парламенті представник уряду МекНейл мусів його відпекуватися, Чемберлейн розпочав протирадянську кампанію в другому напрямі, про яку в харківській "Вістях" читаємо:

"Справа іде про угоду англійського, французького й німецького державних банків — закрити кредити на торговельні операції з Радянським Союзом, а також радянським торговельним підприємствам, що торгують в тій чи иній формі за кордоном. Мета цієї кредитової блокади — задати за горою торговельні зносини Радянського Союзу з капіталістичним світом".

Тільки-ж французькі й німецькі капіталісти мають свій погляд на справу і певно добачують в цій "політиці" Чемберлейна спробу примусити Рад. Союз підписати таку англо-радянську угоду, якої бажають англійські капіталісти. А це-ж вже відома річ, коли щось є на руку капіталістам одної країни, те є не на руку капіталістам другої країни.

Тому Англії не вдається. Слідуючим маневром уряду Балдіна є справа втягнення Німеччини до Ліги Націй. Побіда антанта ніяк не може підбити цілковитому своему впливові Німеччину, яка недоволе-

НА ЗАКІНЧЕННЯ ПРЕСОВОЇ КАМПАНІЇ В ВІННІПЕГУ.

Кампанія в користь робітничо-фермерської преси у Вінніпегу закінчилася. Робітничі організації, драматично-співачий гурток, мандолинова оркестра, навіть диточа школа — ціла організація і аматорська громада при Укр. Роб. Домі працювали після своїх сил і здібностей, щоб зміцнити свою пресу, вагу якої вона прекрасно розуміє.

Сегорішня травнева кампанія передовидлась в тиших умовах, ніж попередні кампанії. Загальна економічна депресія по всій Канаді, а зокрема тяжке економічне положення робітників у Вінніпегу не дуже сприяли успіху кампанії. Крім цього що невідлі відбувалися загальні колекти з хати до хати на допомогу страйкуючим майнерам Нової Скошії, в якій активну участь брали всі передові товариші і товаришки робітничих організацій при Укр. Роб. Домі у Вінніпегу.

Драмгурток дав в користь преси в місяці травні чотири вистави: "Жидівка Вихрестка", "Родина Шткарів", "Товариство Пшик" і "Безробітні". Співацько-музикальні сили дали чотири концерти, два з них дала молоді: одні старший відділ СУРМ і перша група мандолиністок, а другий — диточа школа і друга група мандолиністок.

Молодь спеціально заслуго на подяку в цій кампанії: старший відділ СУРМ устроїв забаву в користь зборки річей на розіграшку, а члени й членкині молодшого відділу СУРМ старію продавали тикети, які це вміють роботи діти робітників.

Що-ж до розіграшки, то тут заслуга відділу Жіночої Секції. Товаришки самі занялися збіркою річей, самі переважно жертвували річі і помогли ко-

ЯК ВИГЛЯДАЄ "ЗАГАЛЬНИЙ МИР".

Жиемо в часі "загального миру". Куди тільки не повернешся, всюди "мир", всюди його повно, хоч жменнями бери та по світу сій.

Загляньмо в Африку, в Марокко. Скільки там того "миру" тепер зібралось. Еспанський Аїмо де Рівера — там, Пеняне аеропланом і здив туди... Це щоб африканське "мирові" надати більш європейського характеру.

Рішено вислати до Марокко додаткових 150 французьких аеропланів і бомбам з них на ріфські села устанавити раз на все "непохитний мир" християн над невірними.

Пеняне приїхав на фронт в Марокко і йому як заспівала під носом ріфська куля, то він сказав: "В гостях добре, але дома ліпше". І віткі.

Ідемо даліше. Місто Шангаї — в Китаю. Довкола него повно "миру". Гармати, скоростріли, та все з християнських країн. Свистять з них кулі по головах китайських робітників і студентів.

В Кантоні — полуевний Китай — те-ж саме. Реуть гармати, свистять кулі, летять кров "невірних" Китайців за те, що не розуміють значіння християнського "миру".

Аж найшовся в Китаю християнський генерал (до методистів належить) і той зрозумів себе по одній шопі, підстав йому другу — навпаки. Тоб-то зрозумів так, як його розуміють всі християне. "Хочеш миру, готуйся до війни".

Запитує методистська церква в Саскатуні прем'єра Нової Скошії Армстронга, чи потрібна ще допомога голодуючим майнерам.

Не треба ані долара — відповідає Армстронг, і дивується, як могла методистська церква в Саскатуні додуматися до такого безглузда, що майнери хочуть їсти.

Таке відповідає християнній християнській церкві з місцевої голоду і розпуки.

А коли полялася робітничача кров, коли доведені голодом до розпуки робітники кинулись на поживу в склепях — тоді потрібні військо і поліція.

Напахнуть повно війська, поліція, вилудуть на це десятки, якщо не сотки, тисяч доларів... Армстронг каже, що майнерам не треба ані долара.

Тепер мировий судья в Глейс Бей МекКелветі телеграфує до міністра праці Мордока, що в Новій Скошії "потрібно розуму, а не багатств".

Здається, що всюди потрібно розуму. Але чи мають люде власть імуш — розум? Недавно якийсь професор сказав, що Дарвін образив малпу, відкривши, що вона є предком чоловіка.

Мовляв, малпа дуже невнинне сотворила... А чоловік?! Краще її не казати, а то християне готові нагніватися. Мусій.

ПІД ПЯТОЮ РУМУНСЬКИХ БОЯР

З Бесарабії приїхали через Константинополь до Одеси два бесарабські робітники, що втікли з Румунії. Один з них сидів у славнозвісному каземіті Довтана, другий — у кишеневської тюрмі.

Втікачі розповідають про жахливий стан в'язнів в румунських тюрмах. Там політичних в'язнів катують засобами середьовіччя.

Між політичними — сила невинних, навіть з погляду, румунського правосуддя. Посаджених у карцер приковують до стіни, надавають на руки й ноги кайдани. Карцер — це буквально кам'яний мішок, де доводиться у крайньому разі тільки сидіти зігнувшись. В цій тюрмі тримають найбільш непримиримих ворогів буржуазії.

Особливо видатні політичні в'язні сидять в окремих камерах, які не краші за карцер. Єдиний можливий протест у тюрмах — це голодування.

Але істрації політичних таки бадорний. Вірять у допомогу революціонерів. Другий робітник повідомляє про кишеневську сиргунці (охранку). У сиргунці теж заарештованих жорстоко катують.

Втікачі оповідають, що Бесарабії напередодні голоду. Обстаніми часами хліб подорожчаних вивозять в інші частини королівства. Середня платня робітника мізерна і робітники мусять голодувати.

До цього-ж ще треба додати безробіття й збільшені податки. Підчас стгування податків буває сила зловживань. Не лише робітників і селяне, але також і трудова інтелігенція та дрібна буржуазія нестерпляче чекають визволення Бесарабії від катів.

Не зважаючи на голод і жордування та адміністративне свавілья більшість населення має бойовий настрій і певне, що румунським гнобителям задишається недогово панувати в Бесарабії.

ЗАБАВА З ТАНЦЯМИ.

Подається до відома всім тим, котрі люблять весело забавитися і потанцювати при добре знаій музиці під проводом т. Гуцуляка, що в суботу, 20 червня, відбудеться в салі Укр. Роб. Дому в Вінніпегу

Вступ для мушн 35 цт., для жінок 25 цт. Початок забави в год. 8. вечером.